

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/165551,Obchody-77-rocznicy-bitwy-stoczonej-przez-zolnierzy-podziem-ia-antykomunistycznego.html>
17.05.2024, 18:43

Obchody 77. rocznicy bitwy stoczonej przez żołnierzy podziemia antykomunistycznego - osada Topiło - Czternasty, 28 maja 2022

28 maja 2022 r. w puszczańskiej osadzie Topiło - Czternasty (Gm. Hajnówka) odbyły się obchody 77.rocznicy bitwy stoczonej przez żołnierzy podziemia antykomunistycznego. Od kilku lat mieszkańcy powiatu hajnowskiego dbają o organizację uroczystości i modlitwę, której przewodniczył ks. kan. Zygmunt Bronicki. Wspólny list do uczestników w imieniu samorządu wojewódzkiego skierowali Marszałkowie: dr Artur Kosicki oraz Sebastian Łukaszewicz. Oddział IPN w Białymstoku reprezentował Bogusław Łabędzki.

Głównym organizatorem uroczystości było Stowarzyszenie Historyczne im. Danuty Siedzikówny "Inki". W tym roku [Podlaski Rajd Śladami Żołnierzy 5.Wileńskiej Brygady Armii Krajowej](#) pamięcią modlitewną szczególnie otoczył zmarłego pięć lat temu por. Zygmunta Błażejewicza ps. "Zygmunt".

28 maja 1945 w leśnej osadzie Topiło - Czternasty doszło do walki stoczonej przez 1.szwadron 5.Wileńskiej Brygady Armii Krajowej mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” z przeważającymi siłami NKWD i KBW. W leśniczówce zostali okrążeni jej cywilni mieszkańcy oraz znajdujący się wewnątrz żołnierze jednej drużyny. Reszta szwadronu ze swoim dowódcą nocowała tego dnia w położonym nieopodal Majdanie - Topiło.

Pierwsze strzały raniły śmiertelnie kpr. NN „Julka”, który próbował jako pierwszy opuścić dom wyskakując przez okno. Zaalarmowani domownicy ukryli się w piwnicy, natomiast pozostali żołnierze wycofali się do lasu wybiegając przez drzwi wejściowe. Niestety na podwórzu został zabity strz. NN „Jastrząb”.

Odgłos walki zaalarmował stacjonującego na Majdanie por. Zygmunta Błażejewicza „Zygmunta” - dowódcę 1. szwadronu, który przybył z odsieczą swoim podkomendnym. W wyniku starcia rany odniosło czterech żołnierzy 5. Wileńskiej Brygady - kpr. Dymitr Sprudin „Kim”, kpr. Albin Czujko „Ursus”, kpr. Wacław Zawadzki „Jurand” oraz NN „Szwejk”.

Straty grupy operacyjnej składającej się z trzech rot strzeleckich NKWD i jednego pododdziału 11 pułku KBW to 17 zabitych i zaginionych oraz 13 rannych. Przy tej dysproporcji sił należy uznać za bezsprzeczne zwycięstwo żołnierzy Wileńskiej Brygady łączącej na Podlasiu najlepsze tradycje militarne Rzeczypospolitej. W przypadku 1.szwadronu takie sukcesy towarzyszyły mu na całym szlaku bojowym do września 1945 kiedy to oddział został rozformowany.

Obchody 77. rocznicy
bitwy stoczonej przez
żołnierzy podziemia
antykomunistycznego -
osada Topiło -
Czternasty, 28 maja
2022

Obchody 77. rocznicy
bitwy stoczonej przez
żołnierzy podziemia
antykomunistycznego -
osada Topiło -
Czternasty, 28 maja
2022

Obchody 77. rocznicy
bitwy stoczonej przez
żołnierzy podziemia
antykomunistycznego -
osada Topiło -
Czternasty, 28 maja
2022

Obchody 77. rocznicy
bitwy stoczonej przez
żołnierzy podziemia
antykomunistycznego -
osada Topiło -
Czternasty, 28 maja
2022

Obchody 77. rocznicy
bitwy stoczonej przez
żołnierzy podziemia
antykomunistycznego -
osada Topiło -
Czternasty, 28 maja
2022

Obchody 77. rocznicy
bitwy stoczonej przez
żołnierzy podziemia
antykomunistycznego -
osada Topiło -
Czternasty, 28 maja
2022